

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 77 (2941) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 április 8

A módosított brit javaslatot is elutasította az indiai kongresszus

Londonban végleges kudarcot tartanak. Cripps új utasításokat kapott. — Napról-napra gyöngül az amerikai csapatok ellenállása a Bataan-félszigeten

Ujabb 104 ezer tonna ellenséges hajóteret súlyosztettek el a németek

Budapestről jelentik: Az Uj Nemzedék írja: Londoni jelentés szerint a brit háborús kormány éjszakába nyúló hosszú tanácskozáson az indiai helyzetről tárgyalt és új utasítást adott Crippsnek.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Dagens Nyheter londoni tudósítója szerint London politikai köreit erősen aggasztja Cripps tárgyalásainak sorsa és küldetése végleges kudarcától tartanak. Nem tekintik kedvező jelnek azt sem, hogy Cripps a sajtóértekezletet szerdáról csütörtökre halasztotta.

Budapestről jelentik: Az Esti Újság írja: Uj-Delhiből jelentik: **Az indiai gyűlés elhatározta, hogy továbbra is megmarad a brit függetlenségi tervvel szemben eddigi elutasító álláspontján. Ezt a határozatot annak az angol tervnek ismeretében alkották, amely indiai politikusiak szánta a nemzetvédelmi miniszterium vezetését.**

Uj-Delhiből Zürichbe érkezett jelentés is arról számol be, hogy a kongresszusi párt bizottsága 4 óras tanácskozás után elhatározta a módosított brit javaslat elutasítását. Az elutasítás részleteiről még nincsen hír. A mohamedánok válaszát ma teszik közzé.

Gandhi nem szándékszik kiszolgáltatni Indiát az angoloknak

Genéből jelentik (MTI.) A Német fávirati Iroda jelenti: A londoni Daily Express uj-delhi-i tudósítója beszélgetést folytatott Gandhival, aki a többi között kijelentette, hogy **nincs szándékában Indiát kiszolgáltatni az angoloknak.** Közölte még azt is, hogy nem nyilatkozhatik még az indiai kérdés alakulásáról, a helyzetet azonban vigasztalanul tartja és semmi reménye sincs a megegyezésre.

Berlinből jelentik (MTI.): A német esztő foglalkozik Halifax lordnak a new-yorki városházán tett kijelentésével, amely szerint az angol kormány, ha az indusok elutasítják az angol tervet, kénytelen lenne köteleességét az indiai pártok támogatása nélkül teljesíteni. Ez leleplezi Anglia alattomos és dúrva szándékát, hogy minden eszközzel fokozza rémuralmát India felett, ha nem

sikerül a megegyezésre jutni az indusokkal. A *Börsenzeitung* megjegyzi, hogy Halifax nyilván nem tud az indiai sztrájkokról, rendőri támadásokról, internálásokról és nyilván arról sem, hogy csak papíron létezik az az indiai hadsereg, amelynek létszáma az önkéntes belépőkkel együtt állítólag másfélmillióra emelkedett.

Tokioból jelentik: (MTI) A Stefani

Tizenhárom hajót az amerikai, hármát az afrikai partoknál súlyosztettek el a németek

Berlinből jelentik: (MTI) Különjelentés. A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli:

Német búvárnaszádok amerikai és angol ellátási hajózás elleni folytatós támadásokban újabb nagy sikereket értek el. Elsúlyosztettek összesen 104.000 tonnányi 16 ellenséges kereskedelmi hajót. Ezek közül 13 hajót az amerikai, a többit az afrikai partoknál súlyosztották el.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A véderő főparancsnokság közlése szerint április hó

Iroda jelenti: A Myako című lap az ázsiai helyzetről hangoztatja, hogy India kulcsfontosságú az angol birodalom szempontjából. Valószínű tehát, hogy Anglia mindenáron védelmezni akarja. A japánokat azonban csak úgy állíthatna meg, illetve úgy lehetne esélye a sikerre, ha meggyengítené földközítengeri és atlantitengeri hajóhadát, ami viszont halálos kockázat is lehet.

több hullámban repültek az angol hajóhadtámaszpont fölé és rávetették magukat a hadikikötőben horgonyzó nagy uszódokra, amelyben jelenleg egy Queen Elisabeth osztályhoz tartozó angol csatahajó van javítás alatt. Néhány legnagyobb úrméretű bomba közvetlenül az uszódokban robbant. Távozáskor a repülőgépek legénysége hatalmas robbanást figyelt meg a dokkon. A kikötőben és a kikötő pályaudvar-berendezéseiben elért találatok nagy tüzeket okoztak. Pontos célba találó bombasorozatokat gyakran eihallgattatták a légelhárító útegeket. A támadásokban jó sikerrel vettek részt olasz harci repülőgépek is.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyről közlik, ez év kezdetétől április 5-ig a bolsevisták 2903, az angolok pedig 681 repülőgépet vesztek.

Japán diplomata-értekezlet lesz szombaton Szófiában

Szófiából jelentik, hogy április 11-én japán diplomata értekezlet lesz a bolgár fővárosban. Az értekezleten Oshima berlini japán nagykövet, valamint Japán budapesti, szófiái és ankarai követei vesznek részt.

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A *Neue Zürcher Zeitung* jelenti Londonból: Az angol sajtó katonai munkatársai fokozódó mértékben foglalkoznak a középkeleti katonai helyzet alakulásának jelentőségével. Megállapítják, hogy a jelenlegi aránylagos nyugalom vihar-előtti csendhez hasonlít. Londonban általában attól tartanak, hogy a középkeleti harcét rövidesen élénk lesz. Ezt a feltevést erősítik meg azok a hírek, amelyek nagyobb előkészületekről szólnak. A libiai harcéttről visszaérkezett angol tisztek jelentősnek minősítik az olasz hadsereg harci értékét. Egyes hírek arról szólnak, hogy nagyon meg erősítették a Földközi-tenger környékén levő légierőket. Ugy tudják, hogy két páncélos hadosztállyal bővült Rommel

vezérezredes páncélos hadserege. Ehhez járulnak még azok az olasz különítmények, amelyeket a maga csapatai közé beiktatott. A britek mindenesetre bizonytalanságban vannak a tekintetben, hogy a középkeleti harcétnek melyik pontján várható elsősorban a támadás. Eppen emiatt felsorolják azokat a he-

lyeket, amelyek számításba vehetők. Elsősorban a Szuez-csatornára számítanak. Felmerült az a kérdés, vajjon a csatorna megtámadható-e légi úton szállított gyalogos és ejtőernyős csapatokkal. Más megfigyelők Maltára utalnak, amelynek elfoglalása Cyprus ellen intézendő támadás miatt lenne fontos.

Befejezéshez közeledik a Bataan-félszigeti csata

A Bataan-félszigeti harcok befejeződésükhöz közelednek. Wainwright tábornok csapatainak ellenállása napról-napra gyöngül és azt hiszik, hogy ellenállásuk rövidesen megtörik.

Csungkingből jelentik, hogy Amoy közelében 13 japán csapatszázalóhajót láttak, amelyet 5 hadihajó és egy ágyunaszád kísért. Amoy környékén 3 csungkingi hadosztály állomásozik. Lisszabonból jelentik: (MTI) A Ste-

fani Iroda jelenti: Az a hír, hogy a japánok Burmában közelednek a kóolajvidék felé, Londonban nagy aggodalmat kelt. Burma évi 1240 millió liter kóolajat termel, aminek elvesztése igen súlyosan érintené az angolszásokat, különösen pedig Csangkaisiek hadseregét, mert nincsen más lehetősége a pótlásra.

Bangkokból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A delhi rádió

jelentése szerint a Bombay angol-indiai légiraj, amely néhány nappal ezelőtt Burmából visszatért, tüntető repüléseket végzett Ahmedabad város fölött. Bombayba visszatérőben a repülőgépek röpcedulákat dobtak le, felszólítva a lakosságot, hogy újabb adományokkal járuljon hozzá az angol háborús aiaphoz. Az indiai nemzeti tanács bangkoki sajtótájékoztatója ezzel kapcsolatban megjegyzi, mennyire jellemző az angol hadviselésre, hogy a Burmában harcoló indiai csapatokat megfosztják a szükséges légi védelem-

től és a harctéren annyira fontos repülőgépeket arra használják fel, hogy a lakosságot újabb háborús áldozatokra szólítsák fel. A delhij rádiónak a burmai harcokról közölt jelentése szerint tovább tart az angol visszavonulás az Irawadi folyó mentén. Az angolok kiűrtették a Prome városától 28, illetve 41 kilométerre fekvő Thayetmyo és Allayno helységeket és elpusztították a kóolajberendezéseket. A japán légihaderő kedden heves bombatámadást intézett egy északburmai város ellen.

Az angolok visszavonják hajóhadukat az indiai vizekről

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint beavatott helyen közlik, tovább tartanak a japán haditengerészet hadművelete, amelyek április 5-én a Colombo elleni támadással kezdődtek. Hír szerint az ellenség már eddig is jelentős veszteségeket szenvedett. Úgy látszik, hogy az angolok lassanként visszavonják hajóhadukat az indiai vizekről. A japánok az India körüli hadműveletekben bűvárnaszádokat is harcra vetettek.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei-iroda jelentése szerint az április 5-iki és 6-iki haditengerészeti hadműveletek során az Indiai óceánon 20 ellenséges hajót süllyesztettek el. Azonkívül felfogták más kereskedelmi gőzösök állandó vészjeleit.

MEGFIGYELŐT KÜLDÖTT STALIN AZ ANKARAI PÖR TÁRGYALÁSÁRA. A Transcontinent Press ankarai jelentése szerint Moszkvából repülőgépen

küldtek külön megfigyelőt a Pápen elleni merénylet perének tárgyalására. A tárgyalást ma folytatják. Az érdeklődés igen nagy.

Bonyodalmak támadtak a kolozsvári Unio-páholy névsora körül

A „Magyarság” húsvéti számában jelent meg Palatinus József leleplező cikksorozatának a kolozsvári Unio-páholy névsorát tartalmazó közlemény. A névsorban 92 név, köztük sok közismert, ma is szereplő politikus, közéleti férfi neve volt feltüntetve. A névsort Palatinus József a következő sorokkal vezette be:

„A Testvériség és Humanitás” c. szabadságkőműves folyóirat közleményei és egyes nyilvánosságba került páholyadatok alapján az Unio-páholy tagjainak névsorát a következőkben adom. Hangsúlyoznom kell azonban, hogy az eredeti kartoték hiányában ez a névsor nem teljes, sőt az is lehetséges, hogy a felszabadulás után a katonai közigazgatás alatt történt összeállításban egyesek neve esetleg téves információ alapján került a jegyzékbe. Éppen azért kérem az olvasóközönséget sziveskedjék esetleges — nem részletes — tévedéseimre figyelmeztetni.”

Palatinus József cikkéről most az Ellenzékben Zathureczky Gyula ír és kifogásolja, hogy a cikkíró ilyen fontos tárgyban csupán információk alapján indult el és érthetetlenül mentegetni akarja a kolozsvári páholy tevékenységét.

„Mert szögezzük le — írja Zathureczky — szabadságkőműves és szabadságkőműves között a köztudatban különbséget tenni nem lehet. Azok az emlékedett, bár zavaros mondatok, amelyekkel Palatinus József dicséretben részlejt nemzeti szempontból az Unio-páholy tagjait, nem alkalmasak arra, hogy a közvéleményben őket kivételeknek tekintsék és letöröljék róuk szabadságkőművesség bélyegét.”

Mivel a névsorban Albrecht Dezső, László Dezső, dr. Mikó Imre és Demeter Béla képviselők neve is szerepel, említett képviselők az Ellenzékben nyilatkozatot tettek közbe, amelyben kijelentik, hogy sem az Unio, sem más szabadságkőműves páholy tagjai sohasem voltak és a szabadságkőműves mozgalommal soha semmiféle kapcsolatot nem

tartottak fenn. Az ügyet egyébként törvényes útra terelik.

Ami a más általunk is közölt nagyváradi „Jezirah” zsidó páholy tagjainak névsorát illeti, az hiteles jegyzőkönyv alapján készült, úgy hogy a

füntiek semmiben sem gyöngítik a belőle levonható következtetéseket. A helyi sajtó érdekelt organumai bizonyára megpróbálják összekeverni a két különböző esetet. Azért hívtuk fel erre külön a figyelmet.

Sziriában lázong a lakosság a degauleista uralom ellen

Vichyből jelentik (MTI): Vichyben élénk meglepéssel emlékeznek meg arról, hogy az egyiptomi kormány nem hajlandó elismerni Szíria degauleista kormányát. Megállapítják, hogy a szíriai helyzet távolról sem szilárdult meg és nemcsak a bennszülött lakosság tanúsít ellenséges érzületet a degauleisták irányában, hanem magában a Catroux tábornok parancsnoksága alatt álló

hadseregben is nagy ellentétek vannak és állandóak a lázongások. A minap történt, hogy a bennszülött katonák fellázdak tisztjeik ellen és egy teljes napon át puská- és géppuskatűzzel tartották távol a lefegyverzésükre kiküldött osztagokat. Éjszakára nagy csapaterosítések érkeztek, amelyek körülvették a laktanyát és heves küzdelem után levertek a lázadást.

Felhívás a háztulajdonosokhoz

A közeli napokban a középiskolák leventéi a következő tartalmú felhívást fogják szétosztani a háztulajdonosok között:

A „Szent László”-hét ünnepségei nem csak városunknak lesznek kimagasló eseményei, hanem az egész ország figyelmét Nagyvárad felé fogják irányítani. Városunknak elsőrendű erkölcsi és anyagi érdeke az, hogy ezek az ünnepségek és az azzal kapcsolatban jelentkező idegenforgalom minden tekintetben kifogástalanul bonyolódjék le. Különösen fontos az, hogy a városunkba érkező vendégek ismét bizonyosságot nyerjenek arról, hogy Nagyvárad általánosan ismert magyaros vendégszeretete, még a mai nehéz körülmények között is változatlanul fennáll. Felkérem ezért városunk polgárságát, hogy a „Szent László” hét tartamára, de szükség ese-

tén május 1—15-ig bocsássák az ideérkező vendégek rendelkezésére nélkülözhető férőhelyeiket. Tehát nem csupán a hűlönbejárata, szépen butorozott szobákra van szükség, hanem minden fekvőhelyre, ahol a testvér a testvérek öjjeli szállást adhat. A szállásért a vendégek fizetnek. Felkérem a háztulajdonosokat, hogy ezt az ívet körözzék lakóik között, hogy mindenki beleírhasa az általa felajánlott férőhelyet. Bizom városunk polgárainak jó, magyar érzésében, nemcsak vendégszeretében és hiszem, hogy egyetlen kicsiny ház sem lesz városunkban, ahol legalább egy fekvőhelyet fel nem ajánlanának.

A felajánlásokért a leventék a kézbesítés után 2 nap múlva jelentkezni fognak.

Nagyvárad, 1942. április hó 8.
Dr. Soós István sk. polgármester.

Muráti Lili és Páger Antal elegáns, mulatságos, zenés slágerfilmje

MIÉRT?

Ma az Apolló-ban

Belvárosi

Ma utoljára:

Csüttörtől:

UTOLSÓ DAL

ANGELIKA (Egy csók története)

Egy orvos és egy dolgozó leány, rendkívüli drámája.

Jön a CASINOBAN Emil Jannings 2 évig készült, Mussolini serleggel kitüntetett filmje

Krüger apó

Csüttörtökön utoljára:

AZ UTOLSO WEREZKEY.

Aláírták a magyar-szlovák árucseres-egyezményt

Pozsonyból jelentik (Bud. Tud.): Az itt megjelenő Magyar Hírlap, a szlovákiai magyarság hivatalos lapja közli, hogy a magyar és szlovák külkereskedelmi kiküldöttek között Tátralomnicon és Budapesten lefolyt sikeres tárgyalások után megtörtént a magyar-szlovák árucseres-egyezmény aláírása. Az új egyezmény 1942 március 1-től 1943 február végéig állapítja meg az árumennyiségeket.

Betegek

többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendes emésztésre. Betegségben szükséges a **DARMOI**

Szívbántalmak gyötrik az angol királyt

Lisszabomból jelentik: VI. György angol király egészségi állapota némi aggodalomra ad okot. Orvosait nagymértékben nyugtalanítja az a tény, hogy egyre gyakrabban kap szívrohamokat. Mint köztudomású, az uralkodót már gyermekkorától gyötrik a szívbántalmak. Emlékeztet, hogy VIII. Edward király lemondása idején éppen e betegsége miatt haboztak, hogy VI. Györgyöt trónra ültessék. Noha a király teendői inkább csak külsőségekben nyilvánulnak meg és Churchill teljesen távol tartja az ügyek vezetésétől, VI. György király igen fáradságos munkát lát el, főként pedig nagy hatással vannak rá a legújabb háborús hírek.

ULLEYN-REVICZKY ANTAL HORVÁTORSZÁGI UTJA. Ulleyn-Reviczky Antal rk. követ, meghatalmazott miniszter, sajtófőnök, ma este Horvátországba utazik és résztvesz a horvát államönállóságának első évfordulóján rendezendő ünnepségeken.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Német megítélés szerint

Kudarccal végződtek Cripps indiai tárgyalásai

Súlyos veszteségeket szenvedtek az Egyesült Államok haderői a Fülöp-szigeteken. A japánok újabb tartalékokat vetettek harcba és további előhaladást értek el

Berlinből jelentik: (MTI.) *Illetékes körök megítélése szerint Cripps indiai tárgyalásai kudarcra végződtek és ezt a kudarcot az Egyesült Államok nem tudja megakadályozni.* — (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A brit hírszolgálat jelentése szerint Dzsinnah, a muzulmán liga vezetője kedden este bejelentette, hogy a brit válaszjegyzék szerint Anglia hajlandó beleegyezni abba, hogy egy indiai nevezzen ki India hadügyminiszterévé. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Mint a brit hírszolgálat jelenti Új-Delhiből, Azad, a kongresszusi párt elnöke kedd este bejelentette a kongresszus határozatát, hogy válaszul fognak Cripps kedden délelőtt kézhez kapott levelére. Közölte azt is, hogy a kongresszus válaszát szerdán reggel nyújtják át Crippsnek. Ugyancsak a brit hírszolgálat jelenti, hogy Dzsinnah kedden délután megbeszélést folytatott Wavel tábornokkal és tanácskozott Cripps-sel is. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Mint a brit hírszolgálat Új-Delhiből különjelentésben közli, a kongresszus munkabizottsága elhatározta, hogy kitart korábbi követelése mellett és a kongresszusnak azt a tanácsot adja, hogy ne fogadja el a brit kormány javaslatát. (MTI.)

Tömegesen menekül a fehér lakosság a Haway szigetéről

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A Reuter-iroda madrasi jelentése szerint a madrasi kormány hadügyminiszterüme közölte, hogy a japánok két légitámadást intéztek Vizsgapatan ellen. Valamennyi bomba a kikötő környékén robbant, ahol kisebb károk keletkeztek épületekben. Néhány könnyebb sebesülése is van a bombázásnak. A japán légierő két támadást intézett Cocanada ellen is. A kikötő bejáratánál álló két hajóra géppuskatűzet zúdítottak. Ezenkívül a kőolaj-tartályok bombatalálatok következtében kisebb károkat szenvedtek. — (MTI.)

Tokióból jelentik: (Stefani.) A japán légierő, mint Új-Delhiből jelentik, végrehajtotta az első támadást az indiai szárazföld ellen két indiai város bombázásával. (MTI.)

Tokióból jelentik: A Haway-szigetek fehér lakossága tömegesen menekül.

kül a szigetről az Egyesült Államok területére. A repülőgép- és hajójegyekért óriási összegeket kérnek a jegyüzérek. (MTI.)

A négereket is igénybeveszi az Egyesült Államok haditengerészete

Stockholmból jelentik: (NTI.) Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok hadügyminisztériuma a Fülöp-szigeti harcokról tegnap ezeket jelentette: Számbeli fölényben lévő ellenséges haderők, melyeket páncélosok és tüzérség támogatnak, folytat-

ják támadásaikat Bataan-félszigeten lévő állásaink középső része ellen. A japánok újabb tartalékokat vetettek harcba és néhány helyen újabb előhaladást értek el. A közvélemény elismeri, hogy az Egyesült Államok haderői súlyos veszteségeket szenvedtek. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Washingtoni jelentés szerint Knox haditengerészeti miniszter kedden közölte, hogy az Egyesült Államok hadbalépése óta 116 amerikai hajót süllyesztettek el az atlanti-óceáni partok közelében. Kijelentette, hogy bizonyos nehézségekbe ütközik az a tö-

Sikeres támadóvállalkozásokat hajtottak végre a németek a keleti arcvonalon

Légítámadás következtében nagy mennyiségű hadianyagot vesztek a bolsevisták az Ilmen-tó vidékén

Berlinből jelentik: (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a NTI-nek. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon támadó vállalkozásaink további sikereket értek el. Hétfőn a keleti arcvonalon 29 páncélost semmisítettünk meg és hatvan szovjet repülőgépet lelőttünk, vagy elpusztítottunk. Észak-Afrikában német vadászok légi harcban hat brit gépet lőttek le. Erős német harci zuhanóbombázó és vadászokételek éjjel-nappal folytatták támadásaikat Málta szigetének katonai berendezései ellen. Egy dokkban fekvő brit rombolót felgyújtottunk. Német harcigépek Anglia déli partvidékén egy rádióállomást bombáztak. Az állomás berendezéseit találatok érték. Brit bombázók a keddre virradó éjjel zavaró támadások-

kat intéztek a Birodalom nyugati területei ellen. A polgári lakosságnak kisebb vesztesége volt. A támadó gépek közül az éjjeli vadászok és a légelhárító ágyuk háromat lelőttek.

Berlinből jelentik: (NTI.) Mint a véderő főparancsnoksága közli, a bolsevisták hétfőn az Ilmen-tó vidékén légitámadások következtében jelentős mennyiségű hadianyagot vesztek. Hét szovjet páncélos áldozatul esett német bombáknak, 15 további pedig bombatalálatok következtében harcképtelenné vált. A német bombák igen sok szállító járművet a levegőbe röptettek. A német repülők megtámadták a megerősített helységekben lévő szovjet állásokat és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. (MTI.)

Olasz harci egységek elsüllyesztettek egy angol rombolót

Helsinki-ből jelentik: (Stefani.) A legutóbbi finn hadijelentés szerint Rucajarvi közelében a finn vadászrepülők 16 szovjet gépet elpusztítottak saját veszteség nélkül. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 675. közleménye: Cirenaiában élénk kölcsönös felderítő tevékenység folyt. Német vadászok lelőttek egy brit gépet. Benghazi felett a légelhárító ütegek lelőttek két ellenséges harcigépet. A dernai repülőter ellen megkísérelt támadás során saját veszteség nélkül hét ellenséges gépet lelőttünk. Sok bombázó támadást intézett Málta repülőtere, hajóhad támaszpontja és légelhárító ütegállásai ellen. Az angolok légi harcban elvesztettek egy repülőgépet. Egyik torpe-

dóvató repülőgépünket a Földközi-tenger középső részén leszállásra kényszerítették. Néhány nappal ezelőtt egy ellenséges tengeralattjáró a görög partok közelében megtorpedózott egy szállítóhajót. A hajón lévő katonáknak csak egy részét sikerült megmenteni. Harcigépeink a Havock angol rombolót felgyújtották és elsüllyesztették. (MTI.)

Légítámadás Alexandria ellen

Berlinből jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat kairói jelentése szerint az egyiptomi belügyminisztérium közölte, hogy szerdára virradó éjszaka légitámadás volt Alexandria ellen. (MTI.)

Zakar András
Tihamér püspök élete
 ahogyan kortársai látták
 Ara íízve 4, kötve 5 Pengő.
 Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
 Kapható könyvosztályunknál.

rekvés, hogy legénységet szerezzenek az északamerikai hajókra.

Stockholmból jelentik: (NTI.) Washingtonból érkezett jelentés szerint az Egyesült Államok haditengerészete közölte, hogy a jövőben a néger önkéntesek jelentkezhetnek a haditengerészet és a partvédelem tartalékosainak sorába való felvételre. Knox haditengerészeti miniszter ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy lassanként kisebb hadihajókat, rombolókat, őrnaszádokat stb. építenek amelyeken néger legénységet vetnek harcba. A néger legénységet fehér altisztek és tisztek fogják vezetni. Később a négerek is előléphetnek altisztekké.

Vichyből jelentik: (OFI) Mint Londonban a tengernagyi hivatal közölte, a Tempest bűvárhajót, amelynek régóta vissza kellett volna térnie támaszpontjára, elveszítettnek kell tekinteni. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) A Szovjet rádió közölte a hivatalos szovjet távirati iroda jelentését, amely szerint Kalinin, a szovjet legfelsőbb tanácsának elnöke kihallgatáson fogadta Sató japán nagykövetet, aki átnyújtotta megbízó levelét. (MTI.)

Javulnak a kulturális kapcsolatok Franciaország és Németország között

*Vichyből jelentik: (MTI.) A francia-német kulturális kapcsolatok 1939 óta megszakadt fonalának újra felvétele és a két ország közötti szellemi érintkezés fokozottabb kifejtése tovább folyik. A napokban a berlini Peter vonósnegyes vendégszerepelt Vichyben. Előkelő meghívott közönség előtt megtartott kamarazene estje nagy sikert aratott. Április második felében a berlini filharmónikusok zenekara fog vendégszerepelni Franciaországban. A francia-német filmszerepelt ügye is javulóban van. Az „Első találka” című francia filmjudozásg berlini bemutatójáról a francia lapok nagy cikkekből számolnak be. A *Martin* szerint a német közönség nagy tisztséssel fogadta a filmet, amely az első Németországban bemutatott francia film a háboru kitorése óta.* (MTI.)

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Keresztény magyar
keresztény
magyarnál vásárol

Folyóirat-szemle

A Láthatár áprilisi számában Gal István összeállításában folytatja nagy feltűnést keltett Balkán-ankétját, amelyhez ez alkalommal Elek Lajos, Horváth Jenő, Jávoroka Sándor, Jánosy Dénes, Kniezsa István, Lakatos István, Lukinich Imre, Makkai László, Tamás Lajos és Thim József, egytől-egyig a magyar tudományos élet kitünőségei szólnak hozzá. Jó Tibor a legégetőbb magyar problémáról, a korszerű magyar nemzetiség-szemlélet kérdéséről ír tanulmányt, Ács Tivadar a Körösi Csoma centenáriummal kapcsolatban ismeretlen és újabb adatokat közöl a világhírő nagy magyar tudós életrajzához, Sebestyén Endre pedig folytatja tanulmány-sorozatát az amerikai magyarság hazatelepítésének kérdésével kapcsolatban. A folyóirat részletesen beszámol a magyar írók szófiai előadásairól s címlapján képet is közöl erről. A szokásos rovatok egészítik ki az eleven és valóban minden tekintetben időszzerű folyóiratot. A Láthatár mindenütt kapható, mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VII. Baross-tér 15.

Kié a vers?

Körülbelül egy évvel ezelőtt az egyik budapesti színházi lapban Szabó László aláírásával hangulatos szerelmes vers jelent meg. A finom tónusú verset Erdélyben is sokan ismerték, mert azt Brassai Viktor, a tehetséges fiatal erdélyi költő írta. Egyik erdélyi lapban ezután a költő 1939-ben kiadott „Együtt és külön” című kötetében is megjelent a vers. Azért irodalmi körökben élénk feltűnést keltett a Szabó László névvel napvilágot látott költemény. Tudomást szerzett erről Brassai Viktor is. Felkereste a pesti folyóirat szerkesztőségét s miután igazolta, hogy a verset ő írta, fel is vette érte a honoráriumot. Közölték a szerkesztőségben vele, hogy a plágium elkövetője Szabó László vésztői hivatalnok, de a költő nem indított plágiumperert, hanem egy tréfás levelező-lappal bosszulta meg magát, amelyen állítólag ezt a két sort írta az idegen tallekkel ékeskedő tisztviselőnek:

Maga marha Vésztőn,
Kajon marhavészt ön.

A verszőre hivatalnok azonban nem részt, hanem verszemet kapott Vésztőn s kevéssel ezután az „Ünnep” című folyóiratnak küldött be költeményeket a bulgár költők közközben forgó antológiájából, amely Dinó Boiklief kitűnő fordításában jelent meg. A lap szerkesztője csodálatosképpen nem ismerte fel a csalást s lekötölte Szabó László neve alatt több bulgár költő versét. Az irodalmi szelhemosságot Möriz Zsigmond „Kelet Népe” című folyóirata leplezte le, de erről úgy látszik sem a vésztői hivatalnok, sem egyes irodalmi rovatvezetők nem szereztek tudomást. Így történetesen, hogy a „Magyar Nemzet” húsvéti számában másodszor is napvilágot látott Fási Szabó László neve alatt Brassai Viktornak ugyanaz a szerelmes verse, amelyet egy évvel ezelőtt a budapesti színházi folyóirat Szabó László aláírással lekötött.

Akár irodalmi babérokra vágyik Szabó László, akár pedig csak gúnyt akar űzni költőkből és irodalmi rovatvezetők, érdeklődéssel várjuk, nem fog-e most már bírósági megtorlás során nevezetessé válni a kissárréti metronóm: Vésztő.

Elkészült Biharmegye törvényhatóságának a zsidókérdés rendezésére készített felirata

Most terjesztik fel a kormányhoz és küldik el az összes törvényhatóságokhoz a nagyjelentőségű javaslatot

Nagyvárad. Saját tud. Részletesen beszámoltunk már arról a javaslatról, amelyet vitéz Báthory-Szűts Sándor terjesztett a vármegye március 18-i közgyűlése elé. A javaslatot akkor egyszerű szótöbbséggel elfogadták és kimondták, hogy a javaslat végleges megszövegezésére bizottságot küldenek ki. A bizottság március 28-án ült össze és vitéz Báthory-Szűts Sándor tábornok javaslata alapján megszer-

kesztette a zsidókérdés rendezését tárgyaló feliratot. A szerkesztő bizottság tagjai a következők voltak:

Dr. vitéz Nadányi János alispán elnökelete alatt: vitéz Báthory-Szűts Sándor, Arday Aladár, dr. Barsay Károly, Pappszász Lajos, dr. Schriffert Béla törv. biz. tagok és dr. Osvald János vm. főjegyző, előadó, úgy is, mint jegyzőkönyvvezető.

A javaslat végleges szövege

„Bihar vármegye közönsége feliratot intéz a m. kir. kormányhoz a zsidókérdés intézményes megoldásában a következő szempontok érvényrejuttatása céljából:

1. Állítson fel a m. kir. Kormány haladéktalanul megfelelő hatáskörrel rendelkező olyan szervet, amelynek feladata legyen a zsidók kitelepítésének gyakorlati előkészítése és a kitelepítés végrehajtása.

2. Határozza meg a törvényhozás a zsidó fogalmát most már annak minden vonatkozásában egyedül és kizáróan az 1941. évi XV. t. c.-ben foglalt meghatározással, azaz a helyes faji alapon.

3. Amennyiben kivételeket egyáltalában és így is megenged, korlátozza azokat

vagy a) az 1914–18. évi világháborús vitézi mérték szerinti kitüntetések, vagy b) a forradalmak és az idegen megszállás alatt véghezvitt ellenforradalmi fegyvertények, bármelyik meglétében és rajtuk kívül még a tiszta mult és nemzethűség együttes feltételeire.

A javaslat megokolása

A magyar nemzet élet-halál harcát vívja. Hála legyen azonban a magyarok Istenének, a magyar honvédnek, a magyar társadalomnak és nagy szövetségeseinknek, minden reményünk meg van a győzelemre.

A győzelemre éppúgy fel kell készülnünk, mint a háborúra, ha annak gyümölcseit le akarjuk szakasztani. Az új európai rend várható néprajzi, társadalmi és gazdasági átalakulásai-ból szükségszerűen a magunk módja szerint ki kell vennünk a részünket. Ha nem akarunk lekésni és lemaradni a versenyben, amelybe az új világrend a nemzeteket állítja, késedelem nélkül elő kell készülnünk.

Nem hisszük, hogy lenne olyan rövidlátó és önző magyar ember, aki a békére való előkészülés szükségét fel ne ismerné.

Az új magyar élet létfeltételei

Az új Európa erkölcsi és gazdasági rendjébe csak akkor és úgy találjuk meg méltó és minket megillető helyünket, ahogy és amikor a zsidók kitelepítését végre tudjuk hajtani, gyűlöletmentesen, de vaskövetkezetességgel és a nemzet életérdekeinek egyedüli minden személyi tekintetet kizáró szem előtt tartásával. Csak akkor, ha a régi rend elűnnek azok a keresztények is, akik hozzáértés, anyagi befektetés, munka és arcpírulás nélkül halmoznak össze példátlanul nagy jövedelmeket. Csak akkor maradunk győzedelmeeik, ha a

A magyar henvéd, a magyar iparos, a magyar munkás, a magyar földműves és az egész dolgozó magyar társadalom is sorsa javulását várja esérébe a háborúban hozott vér- és pénzáldozatairól.

Rendkívüli feladatokat rónak a nemzetre és a kormányzatra a várakozásokat és az igényeket kielégítő átalakítások, melyeknek mindegyike közvetlenül vagy közvetve összefügg a zsidókérdéssel, mint ahogy magát a nagy világgépet is elsősorban helyesen e kérdés függvényének kell tekinteni.

Ez a kérdés tehát európai, sőt világprobléma, melynek a zsidók által is kívánt egyetlen tökéletes elintézése, a zsidóság kitelepítése, egy a háború után kijelölendő helyen alapítandó zsidó nemzeti államba.

termelés és a kereskedelem haszonkulcsát nem az arany iránti telhetetlen mohó vágy, hanem a szociális igazság fogja megszabni.

Ezért a kitelepítés előfeltételeit már most meg kell teremteni.

Elengedhetetlen ebből a szempontból a zsidóságnak addig is teljes elkülönítése a gazdasági, szellemi és társadalmi élet terén. Mert ki kell itani teljes mértékben azt a fertőző zsidó szellemiséget, amely magatartásukban minden vonatkozásban megmutatkozik és amelytől a jövőt munkáló társadalmunk

kat, különösen pedig ifjúságunkat kizáróan ezzel az elkülönítéssel lehet megvédeni.

A zsidó fogalmának minden vonatkozásban az 1941. évi XV. t. c. alapján való meghatározása annyira megokolt és a dolog természetéből önként következik, hogy a m. kir. kormány már több esetben (sportegyesületek, zsidó birtokok, stb.) ezt vette irányadóul. Viszont kivételnek csak abban az esetben lehet helye, hogyha a zsidó élete kockáztatásával fegyverrel tett tanbizonyoságot a hazához való ragaszkodása mellett, hogy ha egyébként is kétségbevonhatatlan erkölcsi és más tekintetben tiszta múltja és nemzethűsége. Ha pedig ezek a feltételek legfeljebb félvér zsidónál állnak fenn, méltányos és a közönség érdekében álló, hogy ezek teljes beolvadására mód adassék.

Tekintettel arra, hogy a zsidó vagyonok nagyrésze ismeretlen értékekben fekszik és egyébként is általában ingó, amely a nemzetközi zsidó kapcsolatokra is figyelemmel, ország- és vámhatárokkal teljes mértékben el nem korlátozható, a zsidó és zsidó eredetű vagyont és jövedelmeket zár alá kell venni.

Hadmentességi vagyonválság és külön adó

Nyugtalanúságot és elégedetlenséget okoz az a körülmény is, hogy míg a magyarok ezíne-java a harcatereken a hazáért életét és vérét áldozza, vállalja az emberfeletti fáradságokat, ott hagyja családját, biztos keresetét, gazdaságát, műhelyét, boltját a győzelem érdekében és számbelileg fogyatkozik, addig a zsidóság élvezi az élet örömeit, szaporodik és zsebrevégja a még tisztességes üzletekkel is bőségesen folyó hasznot, nem szólva a láncosok, árurejtegetők, árdragítók, suttogó hírverők, róm-hirterjesztők hiénahadáról. Méltányos lenne tehát, hogy a zsidóság legalább a háború anyagi terheivel járuljon hozzá nagyobb mértékben és fizessen hadmentességéért vagyonválság és különadót. Hieszen még akkor is nagyon keveset fizetne, ha minden csepp magyar vért igazgyöngyöt adhatna cserché.

A jövátelteli vagyonválság, jövátelteli adó, kitelepítési vagyonválság és kitelepítési adó szükségessége magában hordja indokát.

Faji, erkölcsi és gazdasági vonatkozásban tökéletes megoldásra van szükség, mert harcoló és dolgozó magyar véreink tudatának teljes bizonyosságának kell lenni abban a tekintetben, hogy fajtánk és nemzetünk biztos jövődjéért harcolnak és dolgoznak. Tökéletes megoldásra van szükség, mert így könnyebb önmegtartóztatással vállalni a áldozatokat.

Akkor, amikor a miniszterelnök úr által kitűzött kormányzati program az általunk helyesnek tartott intézkedések megvalósítására olyan erős reményt nyújt: fajtánk és nemzetünk iránti hűségese ragaszkodással és teljes bizalommal a magyar királyi kormány iránt: terjesztjük fel fentebbiekben írt feliratunkat.

A feliratot most terjesztik fel a kormányhoz és ugyanakkor csatlakozás céljából megküldik az ország összes törvényhatóságainak. Hogy az üdvös eredmény nem marad el, abban nem kételkedünk.

Frankenstein vörösök boszorkánykonyhájában

Húsvéti számunkban elmélkedést közöltünk a legújabb néprontorról, amely tájainkon kezd kialakulni. A jelenleg enyhén vörösben pompázó Népszava sokat kompromittált berkeiből indult ki a kezdeményezés. A szakszervezeti és a szociáldemokrata kinyilatkoztatás e hírhedt orgánjának mezuzás ajtóféltájú boszorkánykonyhájából nyújtották ki csápjaikat a megbúvott, de...

Néhány hónapja még csak az új megváltás szereplőinek nyugtalan-kodása. Ez alatt az idő alatt mindössze annyi történt, hogy a zsidó nagylőke házilapja melengető atyáskodással tömi „művelt középmezőreket” világhosszal és reményességkel a torzszülött frontot. Ott fekszik ez a torzó az említett boszorkánykonyha műtőasztalán, mint a rémülten Frankensteinja, hullák részeiből és gonosztevő koponyájából, agyából összetételezve és várja a mesebeli villamosszikkra, amely alkotóinak hite és várakozása szerint majd életrekel.

Ilyen művillamos szikrák voltak a „Népszava” hasábjain megjelentetett „polgári” íráskorok, Szekti és a többiek felsorakozása Mánus Illésék vörös zászlója alatt. Ezekről a megnyilatkozásoktól várták azt a csodát, hogy majd életrekeltek a kétségtelenül vörös szociáldemokrácia, szakszervezeti mozgalom, zsidó szellemiség, kapitalista, liberális gazdasági rendszerek hulláiból összeládkolt torzalkotmányt.

A terv nem sikerült. A hulla továbbra is hulla maradt. Akármennyire is galvanizálják polgári értelmiségi elemekkel, rángatózásnál egyebet nem érhetnek el. Csak az igyekezett láttuk és látjuk még ma is, de eredményt alig. Egyesek mindmáig érthetetlen félresodródása sokakban váltott ki sajnálkozást, szomorúságot, de odáig kevesen jutottak, hogy rálépjenek kétségtelenül téves utjukra. Ugy jártak ezek a polgári értelmiségiek, mint az orvos, aki csodaszermot talált fel, amellyel ezek életét mentik meg, ő maga azonban nem veszi be, amikor beteg lett és ezért elpusztul.

Csodálatos az a vaktság, amely bizonyos körökben urrá lett eddig igen világos látású koponyákban. Nem magyaríthatja senki ezt a kritikát politikai állástoglalásnak, mintha valaki csak addig lenne szalonképes, amíg jobboldalon áll. A vaktság a közelmúlt kétségbevonhatatlan eseményeire vonatkozik. Csak tekintsünk bele abba a kiadmányba. (Petőfi utján. Magyar Történelmi Emlékbizottság kiadása, 1942.), amelyben Szekti Gyula kétségtelenül komoly tanulmánya mellett a magyarországi baloldal prominens alakjai is elhelyezték hangfogóval és kétértelműséggel megírt harci viadékaikat. Az egész füzet csöpög a nemzetieskedéstől, a polgársággal iránt, hirtelen fellobbant vörös szerelem sóhajtozásaitól.

A hangnem, a sorok közötti bujkálás azonban senkit sem tévesztel meg. Akik az internacionale véres álmait hordozzák még ma is szívükben,

ahol vörös zászlók alatt látják csak a követendő utat, a kitűzött célt, ahol a „szabadság hajnalának lángoló heitűit” akarják a pirosló égre vetíteni, ahol még mindig „bilincstördelő, zsarnokokat buktató Európát” emlegetnek, ahol „vérző jobbgyi földesurak és toprongyos zsellérházakról” beszélnek, ahol a történelmi materializmust minden sorba és minden szóba belopják, ott az egész petőlieskedő, márciusi nemzeti láz csak képmutatás és hazugság.

Azt sem szabad elfelednünk, hogy a baloldalon nincs lényeges különbség az egyes csoportok között. Csak árnyalatok vannak. A baloldalon csak egy kidolgozott, végleges rendszer, csak egy gyakorlati életforma, egy végső következtetés van: a bolsevizmus, Marx és Lenin. Aki szociáldemokráciát mond, aki lángoló betűket, világszabadságot emleget, az végső vonatkozásban mindig vörösnek látja, vagy szeretné látni a világot. Ez szabja meg az egész baloldal nyílt és rejtett tevékenységét.

Hallgassuk csak, mit ír Szakasits elvtárs az említett kiadmányban házásszonyokról, a magyar népről:

„Az olyan nemzet, az olyan nép, amely az ilyen történelmi feszültségek idején is kalmár módra, szolgámódra azon lüődik, hogy mi haszna lehet az ellenállásból és érdemes-e fölvenni a küzdelmet és végül megfújni a harc elől és fejét behajjtja a hatalmasabb, az erősebb igájába, az ilyen nép, az ilyen nemzet elveszíti történelmi jogosultságát, kihullik a népek és nemzetek nagy mozaikjából, semmivé válik, elkeveredik, eltűnik.”

Szép szavak ezek, ha mostani történelmi harcunkra vonatkoznak. De Szakasits elvtárs írásából, gondolkodásmódjából, politikai pártállásából egészen másként kell következtetni. Elvtársai szintén megértik és nagyokat tapsolnak hozzá, a gyér polgári szövetséges csoport pedig hallatlanra veszi az egészet. Különösen ha Szakasits elvtárs nagy fensőbbiséggel kijelenti, hogy a magyar nép a múltban sohasem adta fel történelmi hivatását s ezért maradhatott meg. Jó lenne azonban kijelenteni, amint azt illetékes helyeken állandóan hangoztatják, hogy Magyarország ma is történelmi hivatását teljesíti, amikor Nyugathoz csatlakozott és felvette a harcot a vörös barbársággal. Szakasits elvtársék azonban másképpen látják a dolgokat.

Még meg kell említenünk azt is, hogy az egész polgári baloldali próbálkozásból végzetesen kimaradt is-

ten, a kereszténység. Már pedig magyar népet, magyar államiságot, függetlenséget, sorsot és jövőt emlegetni, úgy hogy egyik leglényegesebb alkotóelemét semmibe vesszük, sőt el-lenségesen elhanyagoljuk, nem lehet. Olyan hiba ez, amely egyedül is elég a szociáldemokrata próbálkozás le-leplezésére és visszautasítására. Csak azon csodálkozunk, hogy Szekti, akinek Magyar Történelme világosan kifejti a kereszténység szerepét életünkben, ez a „zavaró mozzanat” egyáltalán nem észlelte. Konzervatív lapok sem „hördültek fel”, pedig ezek sohasem mulasztják el rámutatni a kereszténység „jobboldali” veszedelmeire.

A dolog számunkra könnyen érthető. Szakasits elvtársék szóltárában a vallás, a kereszténység csak „ópium” — kábítószer a nép számára, — amelynek el kell tűnnie a „szabadság hajnalán”, amikor lángoló betűkkel... stb...

Sok már furcsaságra is rá lehetne még mutatni a magyar belpolitikai élet frankensteinjának jellemzésénél. Egyelőre azonban elég ennyi. Szükség volt arra, hogy foglalkozzunk vele, mert a tapasztalatok szerint még nem tudtak olyan boldogul kitalálni, aminek ne támadtak volna követői. Nálunk pedig minden előfeltetele megvan annak, hogy ez a legújabb maszlag befészkelődjön. P. I.

Igy él a megnagyobbodott Bulgária Történelmi jogok alapján foglalja el a rokon nép a Balkán vezető helyét

Április hó. (A STUD szófiai munkatársától.) Macedónia, Trácia és a visszacsatolt nyugati részek kulturáját a bolgár nép alkotta meg. A szerb és görög hódítók ezt később tönkretették. A török hódoltság utolsó idejében megkezdődött az újjáépítő munka s majd a felszabadított Bulgária azt teljesen újjászervezte. Nem helytálló az e kérdésben érdeklő szomszédaink megállapítása, hogy Trácia és Macedónia kulturintézményeit, nevezetesen templomait és iskoláit a cári Oroszország pénzbeli segítségével állítottuk fel s főleg az 1870-ben létesített bulgár exarchátus közvetítése által.

Vitathatatlan történelmi tény, hogy a cári orosz kormány elutasító magatartást tanúsított a bolgár nép kívánságával szemben, mely szerint a görög patriachátustól különálló autonóm bulgár nemzeti egyházat alakítsanak. A cári Oroszország politikája odairányult, hogy saját fennhatósága alatt létesítsen Bulgáriában orthodox független egyházat, hogy ennek segítségével is szolgálhassa célját a Balkánon, a Dardanellákon és Kiszázia területén. Ebből világosan kitűnik, hogy Oroszország nem támogatja az önállóságra törekvő bulgár egyházi irányt.

Mellett lassan-lassan világiak által vezetett iskolák is létesültek s megindult az a törekvés, hogy Tráciában és Macedóniában a görög iskolák helyett ezen a területen is bulgár iskolákat állítsanak fel. A XIX. század harmincas éveiben ilyen bulgárnyelvű világiak által vezetett iskolák nagyszámmal voltak Macedónia és Trácia városaiban, sőt falvaiban is, éppúgy, mint Bulgária többi részén. Ez azért volt lehetséges, mert az említett világi iskolákat nem az állam tartotta fenn s így létesítésük társadalmi alapon jött létre éppúgy, mint Bulgáriában.

Maga a bulgár nép létesítette elemi iskoláit s örömmel küldte abba gyermekeit s mert látta, hogy nemzeti és kulturális szempontból értéket jelentenek, szívesen vállalta azok fenntartási költségét még a legszegényebb polgár is. Később a tanító és tanítónőképzők nevelték azt a generációt, melyek legfőbb feladatuknak találták a népművelés fejlesztését.

Fellendülés minden vonalon 1878 után

Bulgáriának 1878-ban történt felszabadulása után a kulturális fellendülés erős iramot vett. Egy egész generáció állott már készen a munkára, amely Bulgária kulturális fellendülését szorgalmazta. Ők hozták létre azt a Bulgáriát, amely méltán sorakozhatott a többi európai kulturális állam mellé. A bolgár közművelődés hamarosan olyan lendületet vett, hogy első helyet foglalt el a szláv népek közt. Ebben nem tett kivételt Macedónia és Trácia sem, bár idegen uralom alatt voltak, épp ezért, mert e munkát a bolgár társadalom végezte.

Még az 1894—95. iskolaévben Tráciában és Macedóniában 667 elemi iskola működött, melyből 363 fiúiskola, 45 leányiskola és 295 vegyes iskola

Mit állítanak Bulgária ellenségei?

Bulgária ellenfelei megkockáztatták azt az állítást is, hogy Tráciában és Macedóniában a bulgár iskolákat az exarchátus állította fel. Ezzel szemben tény és valóság az, hogy ezeket a területeket régóta bulgárok népesítették be s már a XIX. század első felében a bolgár felvilágosodási mozgalom idejében, tehát az exarchátus felállítását előtt nyíltak meg itt a bulgár iskolák. Az 1870-ben felállított exarchátus éppen annak a felvilágosodási mozgalomnak gyümölcse lett, mely felállította e területek bulgár iskoláit s az abból kikérült növendékek szorgalmazták az exarchátus felállítását.

Macedónia és Trácia területén, valamint azokon a bulgár részeken, ahol görög eredetű püspökök székelték, az egyház liturgikus nyelve az ószláv volt. A bulgár egyházi függetlenség mozgalomának megindításakor, vagyis a XIX. század közepén ezt a nyelvet felváltotta az élő bolgár nyelv s ez a törekvés eredményt ért el Macedóniában és Tráciában is.

Már a török hódoltság keserű századainak utolsó idejében megkezdtek a szerzetesi iskolák a papoknak olyirányú kiképzését, hogy bulgár nyelv mellett a bulgár nyelv hivatott fejleszteni is legyenek. A szerzetesi iskolák

Háziasszonyok figyelmébe! Háziasszonyok figyelmébe!

MONTALION LAJOS

m ű s z ű v ő. Ajánlja saját készítményű len árúját, lendamaszt, asztalterítőt, törölközőt. Szabadka, Katona-utca 33. szám. Meghívásra vétel kötelezés nélkül felkeressük.

volt. A 667 iskolában 949 tanerő működött a 36.623 növendék látogatta azokat. Tizenhárom évvel később, 1907-ben az iskolák száma Macedóniában és Tráciában 1640 volt 58.698 tanulóval. Közvetlen a Balkán-háború előtt az 1911—12. tanévben az iskolák száma már 2129-re emelkedett s a tanulók száma 98.068-ra szökött fel. A török császársághoz tartozó Macedon és Trák területen ugyanebben az időben 9 püspökség állott fenn s 1331 templom, 294 kápolna, valamint 73 kolostor. — 1310 bolgár szerzetes szolgálta a nemzeti kultúrát.

Szerbia és Görögország 1913-ban elárulták Bulgáriát, elvették tőle a tulajdonon bolgár lakosú Macedóniát és Tráciát s egycsapásra megsemmisítették annak bolgár kulturintézményeit.

Az iskolába ismét a görög nyelvet vezették be, vagy szerb nyelvi oktatást erőszakoltak a bolgár lakosságra. A bolgár nyelvet mint az állam ellen elkövetendő legnagyobb merényletet üldözték. Az elvett területhez csatolták a neully-i békediktátum alkalmával még azokat a vidékeket is, amelyekre Szerbiának stratégiai okokból szüksége volt. A szerbek ugyanolyan üldözést kezdtek e területek lakossága s annak nemzeti meggyőződése ellen, mint azokon a területeken, amelyek előbb jutottak már birtokukba, bár a nép akaratát soha meg nem kérdezték nemzeti hozzátartozandóságukat illetőleg.

Szerb üldözés 1920 után

Az 1920-ban bekövetkezett szerb megszállást nyomon követte a bolgár iskolák bezárása. A tanítókat elűzték s helyettük szerb tanerőt állítottak. Ugyanez a sors várt a bolgár egyházi intézményekre is. A bolgár kulturintézmények, mint pl. könyvtárakat, egyesületeket, valamint sportegyesületeket bezárták.

Ez az állapot a múlt év (1941) tavaszáig tartott, amikor ugyanis a német hadsereg felszabadította e területeket a szerb és görög megszállás alól. A bolgár nép felszabadult rabságából s újarhozáfoghatott kulturintézményei újjáépítéséhez.

A felszabadult területeken újra megnyitottak a bolgár iskolák és templomok. Az elnyomott kulturigények ismét kielégülhettek s a bolgár nép szabadon lélegezhetett fel. A bolgár nép lelkes örömmel fogadta a felszabadító csapatokat s megindító jelcét adta afeletti örömeinek, hogy visszatérhetett az anyaországához, amelyről az erőszak szakította le. A bolgár nép örömeinek tanúi voltak a német felszabadító csapatok is, akik faluról-falura menve, győződhettek meg arról, hogy bolgár lakosság volt idegen elnyomás alatt s kimondhatatlan örömet érzett felszabadulása alkalmával.

A bolgár népi egységet sikerült most megvalósítani. Ennek az egységnek tudatában s az abból merített erő birtokában — erőfeszítéseket tesz most, hogy az idegen elnyomás alatt lerombolt kulturintézményeit újjáépítse, a hűnös mulatókat pótolja. Az egész országnak nagy áldozatokat kell hoznia a pótlásért, de meg kell az erejét feszíteni a visszafoglalt területeknek is, hogy behozhassanak minden mulasztást és rombolást.

A szomorú rabságnak vége mindörökké. A bolgár nép most tovább halad történelmi útján, hogy gazdasági, kulturális és szociális fejlődését biztosítsa. Egyben kész arra, hogy együttműködjék az európai és világrendezésben.

Geboff G. P., egyetemi tanár.

A bolgár nép készen áll minden megpróbáltatásra

Szófiából jelentik: (Stefani.) Daskalov bolgár hadügyminiszter újságírók előtt fontos nyilatkozatot tett Bulgária helyzetéről. Rámutatott arra, hogy Bulgária mit köszönhet a tengelyhatalmaknak, majd hangsúlyozta, hogy a bolgár nép megveti az ellensé-

ges propaganda mesterkedéseit és azt, hogy azokban bolsevista paradicsomot ígérnek számára. A bolgár nép teljes bizalommal van a király iránt és készen áll minden megpróbáltatásra — fejezte be nyilatkozatát Daskalov hadügyminiszter. (MTL.)

Kilenc textilgyárat kapcsolnak be a hazai pamutpótló nyersanyag gyártásába

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Azoknak az újabb kísérleteknek eredményeként, amelyeket továbbra is az ipariügyi minisztérium irányított a pamut pótlására hivatott hazai nyersanyag, az úgynevezett kotonin előállítására tekintetében, az utóbbi időben már olyan minőségben sikerült előállítani ezt a pamutpótló anyagot, hogy teljesen alkalmas fonalak gyártására, később pedig szövetek készítésére is kitűnően használhatják. Az új anyag jóságát mutatja, hogy ezt a műfonalat már kincstári közszállításoknál is elfogadják. Ez a minőségi fejlődés annál örövendete-

sebb, mert ugyanakkor a kotoninhoz szükséges alapanyagok körét is sikerült tágítani. A len- és kenderfonal hulladéknál, valamint a kenderkőcon kívül a legkülönbözőbb növényi rostokat is fel tudják használni erre a célra. Így a burgonyaköröt, a csalánt és a kukorica-háncsot. Most, hogy a minisztérium megszervezte a főbb alapanyagok országos gyűjtését, a kotonin gyártásába 9 textilgyárat kapcsolnak be. A termelési mennyiségét Varga József ipariügyi miniszter az eddigieknél közel húszszorosára szándékozik felemelni.

Rendezik a tojáskereskedelem ügyét

Julius 1-től csak kijelölt kereskedő árulhat tojást

Nagyvárad thj. város polgármestere 2879—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A városi Közélemezési Hivatal közli az érdekeltekkel a következőket:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 104.610—1942. K. M. sz. rendelete értelmében tojáskereskedelem az 1942. évi július hó 1. napjától csak az foglalkozhatik, akit a hatóság kijelöl. A tojás nagykereskedőket a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve a közellátásügyi miniszter, a tojás kiskereskedőket pedig a polgármester jelölj ki.

Ezen rendelkezés szempontjából tojás alatt a tyúk-, jérce-, kacsa-, liba-, pulyka- és gyöngyös tojást (héjában, vagy anélkül) kell érteni.

A cukor árusítására kijelölt kereskedők — amennyiben tojásnak kísérszínben árusítására üzletkörüket kiterjed — közvetlen fogyasztók részére tojást kijelölés nélkül is árusíthatnak és szükségletüket — Budapest területének kivételével — közvetlenül a termelőktől is beszerezhetik.

A tojásnagykereskedői kijelölés iránti kérvényt a közellátásügyi miniszterhez címezve a Magyar Tojáskiviteli Egyesüléshez kell benyújtani.

A tojáskiskereskedőket a polgármester a közellátásügyi miniszter által megállapított irányelvek szerint jelölj ki.

A kijelölt tojáskereskedő bevásárlóit (szedőit) a Magyar Tojáskiviteli Egyesülés arcképes igazolvánnyal látja el.

Kiskereskedő részére tojás bevásárlásával (szedéssel) csak azok foglalkozhatnak akik ilyen igazolvánnyal rendelkeznek.

A kijelölő hatóság a kijelölést bármikor visszavonhatja. Az a tojáskereskedő, akitől a hatóság a kijelölést visszavonta, köteles a visszavonó határozat kézbesítését követő naptól számított 8 napon belül a kijelölést tartalmazó határozatot, valamint bevásárlóinak (szedőinek) arcképes igazolványát a visszavonó hatóságnak beszolgáltatni.

Tojást hűtőházban, vagy meszelésben, illetőleg más konzerváló anyagban tárolni, továbbá porítani, fogyasztani (kanna tojás) vagy bármely más módon tartósítani csak a közellátásügyi miniszter engedélyével és csak megfelelően elkészítve szabad. Az engedélyt a közellátásügyi miniszter feltetelekhez kötheti. Az ilyen tojást csak a közellátásügyi miniszter engedélyével szabad forgalomba hozni.

Aki a jelen rendelet hatálybalépése előtt a tojás tartósítását már megkezdte, köteles ezt a körülményt a jelen rendelet hatályba lépését követő 5 napon belül a közellátásügyi miniszterhez bejelenteni.

A hűtőházban elraktározott héjas tojásra elraktározás előtt főzést és törlést álló fekete festékekkel 15 mm. hosszúsú, egyenlő oldalú háromszögbe foglalt, 5 mm. nagyságú „K” betűt kell bélyegezni. A „K”, betű alatt a háromszögön belül két mm. nagyságú be-

Páratolja a kezesztény ipart!

tükkel az elraktározó cég nevét vagy rövidített cégjelzést is fel kell tüntetni.

A meszelésben vagy egyéb tartósító anyagban elraktározott héjas tojásra a tartósító anyagból való kiszedéskor 17 mm. hosszú és 12 mm. magas elipszisbe foglalt 5 mm. nagyságú „M” betűt kell bélyegezni. Az „M” betű alatt, az elipszisen belül két mm. nagyságú betűkkel az elraktározó cég nevét, vagy rövidített cégjelzést, az elipszisen kívül pedig a tartósító anyagból való kiszedés időpontját (hónap és nap) is fel kell tüntetni.

A háztartások szükségletük fedezésére személyenként legfeljebb 2 kg. tojást tárolhatnak.

Kihágást követő el és hat hónapig terjedő elzárással büntetettik az, aki ezen rendelkezésben előírt intézkedések valamelyikét megszegi, kijátssza, vagy nem teljesíti.

Nagyvárad, 1942. április hó 7-én.

Dr Gyapay, s. k., h. polgármester

Szörnyű kettős gyilkosság Nyiregyháza határában

Nyiregyházáról jelentik: (MTL.) Húsvét első napján kettős rablógyilkosság történt a Nyiregyháza közvetlen határában lévő Felsőpázsit 39. számú házában. Eddig ismeretlen tettes haltával meggyilkolta **Bogár József** 60 éves gazdálkodót és feleségét. Tettének elkövetése után elvitte a házból levő értékeket, köztük egy 10 ezer pengőről szóló takarékbetétkönyvet és 2000 pengő készpénzt. A gyilkosságot húsvét hétfőjén fedezték fel és elrendelték a gyilkos országos körözését.

Nagyvárad kir. törvényszék. 3106—942. szám.

HIRDETMÉNY

A nagyvárad kir. törvényszék Kauffmann Margit nagyvárad lakos kérelme folytán az 1894. XXXI. tc. 77. §-ának b) pontja alapján felhívja ismeretlen helyen tartózkodó Schwartz Sándor volt nagyvárad lakost, hogy feleségével Kauffmann Margittal az 1938. évi november 29-én a nagyvárad anyakönyvvezető előtt kötött házasság alapuló életközösséget jelen hirdetésnek a hivatalos lapban történt beiktatását követő naptól számított egy év alatt állítsa vissza, mert különben nevezett kereset következtében a törvényszék a házasság felbontása felől fog határozni.

Felhívja továbbá, hogy tartózkodó helyéről a bíróságot értesítse, mert különben a megindítandó bontóperben új hirdetményi idézés mellőzésevel dr. Papp Károly nagyvárad ügyvéd kinevezett ügygondnok fogja őt képviselni.

Tavasza nyulszőr és gyapjú kalapot olcsón vehet Szántaynál Alakítás, formázás gyárilag Bazárépület-Színházoldal

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Szent László Hét 1942

Felhívás

A Szent László-ünnepségekkel kapcsolatban f. évi május hó 3-ik napján városunkba érkezik első magyar királyunk, Szent István dicsősége Szent Jobbja.

A Szent Jobb érkezésével kapcsolatban megrendezendő ünnepségek szükségessé teszik azt, hogy ismerjük mindazon hatóságok, hivatalok, intézmények, intézetek, egyesületek, testületek és iskolák résztvevőit, akik zárt egyetemben, — esetleg zászló alatt — kívánnak megjelenni.

Ezért felkérjük a különböző hatóságok, hivatalok, intézmények, intézetek, egyesületek, testületek és iskolák vezetőseit arra, hogy folyó év április hó 15. napjának déli 12 órájáig, az ünnepségen résztvevők számát feltétlenül bejelenteni szíveskedjenek, mert csak az előzetesen bejelentettek elhelyezéséről tud és fog gondoskodni a rendezőség. A bejelentések a hivatalos órák alatt, a városi kulturügyosztálynál írásban (Városháza, II. em. ajtó 31.), vagy élőszóval, dr. Dalló Gyula tanácsnoknál tehetők.

Nagyvárad, 1942. április hó 7-én.

A rendezőbizottság nevében:

Dr. Schriffert Béla sk.
 Dr. Medvigy Ferenc sk.

KISS FERENC ÉS TÁRAY FERENC

A SZENT LÁSZLÓ ÜNNEPSÉGEN.

Nagyvárad. Saját tud. Értesülésünk szerint a Szent László-hét ünnepi műsorában Herceg Ferenc híres történelmi drámáját is beiktatták s ennek a műnek két főszereplőjét, Konstantint és Giovannit Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház tagja és Táray Ferenc, a kolozsvári színház igazgatója fogja megsemmisíteni. A két nagy művész vendégjátéka bizonyára eseménye lesz az ünnepi hétnek.

Szent László szivarkákat bocsát ki a

M. Kir. Dohányjövendéki Központ a Szent László-ünnepségek alkalmára.

László király szenttéavatásának 750. éves évfordulóján, Nagyvárad városa mindent elkövet, hogy a „Szent László hét” ünnepségeit feledhetetlenné tegye. A város felkérésére a Magyar Királyi Dohányjövendék Igazgatósága 100.000 darab Extra minőségű, Szent László képével ellátott szivarkát fog előállítani, melyet csak a város területén bocsáthatnak áruba.

Elutazott a magyar küldöttség a ve-

lencei ujságírókongresszusra. Rómából jelentik: (MTI) A lapok részletes programot közölnek a Velencében lezajló ujságíró kongresszusról. Megírják, hogy kedden elutazott a magyar delegáció a kongresszusra. A kongresszuson, amelyen a hármasszövetség ujságírói vesznek részt, összesen 300 küldött lesz.

WASHINGTON MEGKEZDTE AZ ÉLELMISZERSZÁLLÍTÁST FRANCIA-ÉSZAKAFRIKÁBA. Amsterdamból jelentik (MTI.) A NTL. jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint az északamerikai külügyi hivatal közölte, hogy megkezdtek az élelmiszerek és más áruk szállítását az Északamerikai Egyesült Államokból Francia-Észak-Afrikába. Két francia hajó, amely most északamerikai kikötőben tartózkodik, legközelebb útnak indul.

Felhőszakadás és jégeső Székesfehérváron. Székesfehérvár. Saját tud. (MTI) Székesfehérvár és környéke felett kedden hajnalban hatalmas felhőszakadás tombolt, amelynek során jég is esett.

Új kerékpárok JAKAB műszerésznél és javítások olcsón

LEMONDTA A BUDAPESTI MÉRKÖZÉST A SVÁJCI LABDARUGÓ SZÖVETSÉG. Zürichből jelentik (MTI.): A svájci labdarugó szövetség a május 24-ére Budapestre kitűzött magyar-svájci labdarugó mérkőzést lemondta mivel játékosai részére a szükséges szabadságot nem tudta megszerezni.

Országosan körözik egy nyiregyházi gyilkost. Nyiregyháza. Saját tud. (MTI) Húsvét első napján kettős rablőgyilkosság történt a Nyiregyháza határában levő Felsőpászt 39. számú házában. Eddig ismeretlen tettes baltával meggyilkolta Bogár József 60 éves gazdálkodót s feleségét. Tettének elkövetése után elvitte a házában levő értékeket, köztük egy 16.000 pengőről szóló takarékbetétkönyvet és 2000 pengő készpénzt. A gyilkosságot húsvét hétfőjén fedezték fel és elrendelték a gyilkos országos körözését.

Férfiruhákat használ-

takat, legjobb áron

vehet, eladhat

MOLNÁR

használsruha üzletében

Bémer-tér 1 (udvarban).

Hívásra házhoz jövők

UJABB ROMBOLÓ CSELEKMÉNYEK

DÉLAFRIKÁBAN.

Amsterdamból jelentik (MTI.) A NTL. jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, az elmúlt éjjel Pretoria és Johannesburg közt a távbeszélő összeköttetés bombarobbanás következtében megszakadt. Megállapították, hogy a bombákat a földalatti vezeték alatt helyezték el. A robbanás következtében több vezeték szétrombolódott.

Délszerbiában megsemmisítették a

kommunista bandák utolsó maradványait.

Belgrádi NST szerint az Obnova című lap beszámol arról, hogy Délszerbiában megsemmisítették a kommunista bandák utolsó maradványait

ELLOPTAK JÓKAI MÓR ARANY-

ÓRAJÁT ÉS LÁNCÁT.

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Petőfi-múzeumból ismeretlen tettesek ellopták Jókai Mór aranyóráját és láncát.

Korona Filmszínházban Szerdától

az első részben színes magyar világgfilm

A beszélő köntös

Minden eddigi magyar filmet felülmuló legnagyobb sikert aratott filmóriás,

Jávor, P., Tasnády M., Csorós, Kiss F., Vaszary, Goll Bea, Szilassy, Mihályffy, Bilicsy, Lehotay stb.

Jegyelővét d. e. 11 — 1/2 1 íg és d. u. 4-től.
 Előadások 5. 1/4 8, és 1/4 10 órakor kezdődnek.

TÖBB FIMSZÍNHÁZAT BEZÁR-

TAK PÁRIZSBAN.

Vichyből jelentik: A párizsi hatóságok a villanyárammal való takarékosagra hivatkozva újabban több filmszínház bezárását rendelték el. Párizs belterületén összesen 42 mozi, a külvárosban 48 mozi volt kénytelen lezárni kapuját. (MTI.)

Az Actio Catolica 49. sz. filmkritikája

„EMBER A LÁTHATARON”. Szok-

ványos vadnyugati film, amelyben az erkölcsi igazságtévis nem elég határozott.

„III. Richard”. Történelmi grand-

gignol, némely helyen vallási szempontból kifogásolható beállításokkal.

Súlyos robbanás egy angol hajón.

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Daily Express jelentése szerint egy Dél-Wales közelében haladó angol hajón robbanás történt. A hajó kigyulladt. Eddigi megállapítás szerint a személyzet 3 tagja életét vesztette, 2 eltűnt, 3-at sikerült megmenteni, ezeket kórházba szállították. A robbanást az okozta, hogy a légénység egyik tagja egy légelhárító ágyú tisztozgatása közben vi- gyázatlanul járt el.

A Fotóélet 1942. évi Országos Nagy-

várad-Ujvidéki kiállítása, mely elő-

ször Nagyváradon a Szent László Hét-ten kerül bemutatásra, nagyszabású lesz. A kiállítás 5 csoportjára a leg-

jobb fényképezők küldték be kitűnő képeiket és a vetített színes képekkel együtt több mint 1000 kép kerül be-

mutatásra. Erkössége a kiállításnak, hogy a képeket mind egyforma nagy-

ságban (30x40 cm), egyforma kartonon és egyforma keretben állítják ki. Itt mérik először össze erejüket és tudá-

sukat a magyarországi fotóegyesületek és itt kerül kiöszítésre a Petzvál-ser-

leg. A nyertes egyesület a „Fotóélet 1942. évi kiállításának művészfényké-

pező egyesülete” címet kapja. A hiva-

tásos fényképezők csoportjában első

izben kerül kiosztásra a m. kir. keres-

kedelem és közlekedésügyi miniszter

által adományozott aranyserleg, mely-

nek „nyerésével az „1942. év művész-

fényképező mestere” cím jár. A kiállí-

tás iránt mind Budapestén, mind az

ország többi városában igen nagy ér-

deklódés nyilvánul meg. A fotóegyesü-

letek és magánosok erre az alkalom-

ra nagy számban jönnek városunkba.

A faipari szakosztály április 9-én

este 7 órakor havi taggyűlést tart, az ipartestület székházában, napirendi

ponctok, fontos szakmai ügyek, anyag-

beszerzés, tagsági könyvek leigazolása.

Felkérjük tagjainkat pontos megjele-

nésre. Az elnökség.

FELROBBANT EGY LŐSZERREL

MEGRAKOTT HAJÓ.

Rómából jelentik: (Stefani.) Szucz közelében fel-

robbant egy lőszerral megrakott hajó,

amelyet az olaszoktól koboztak el. Sok

katona a robbanás alkalmával életét

vesztette, mások eltűntek.

A Tükör április száma vitéz Horthy

István Kormányzóhelyettes Ur törté-

nelmi hivatásával foglalkozik, mély

történetfilozófiai alapvetéssel. Baktay

Ervin, Körösi Csoma Sándor centen-

áriuma alkalmával új adatokat köz-

öl a nagy magyar kutatóról, Kertész

Róbert a Duna történelmi és gazdasági

jelentőségéről ír, Bartha Károly Körösi

Csoma Sándor szülőfalujáról, Pados

Pál Utirajzáról. Novellát Ásguthy Er-

zsébet és Gáspár Jenő írt e számba,

verset Marconnay Tibor és Träeger

Ernö. Az eleven és szép kiállítású

fovoirat Révay József szerkesztésében és

a Franklin-Társulat kiadásában jelen-

ik meg.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Mindazon rokonoknak és ismerősöknek, kik felejtethetlen jó férjem, apánk, nagyapánk **KIS NAGY LAJOS** volt csizmadia mester temetésén részt vettek és fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

NAGY és KOVÁCS család.

Vincze András altábornagy lesz a vivó szövetség ügyvezetője

Mint a sportsajtó már hetekkel ezelőtt jelezte, a vivó szövetség új vezetőjét kap.

Most már biztosra vehető, hogy a HTVK közszerepében álló vezetője, Vincze András ny. altábornagy veszi át a vivó szövetség ügyvezetői tisztességét.

Vincze András valamikor maga is versenyző volt. A vivó sportnak tehát szakembere. Közismert pártatlansága és a vivó sport iránt már eddig is gyakran tanúsított szeretete biztosíték arra, hogy személyével hosszú időre és közmegegyezésre megoldást nyer az ügyvezetői tiszttség.

Mi újság a piacon ?

(Nagyvárad.) A lassan beköszöntő tavaszi enyhe idő jó hatással volt a heti piacra. Primőrök még nem voltak, de a spenót már megjelent a piacon. Az elrakott zöldségfélék is nagyobb mennyiségben álltak a vásárló közönség rendelkezésére. Az egyes cikkekben az árak a következőképpen alakultak:

Gabonaművekben semmi felhozatal nem volt.

Gyümölcsfélék: (Erős felhozatal)

1 kgr alma 1—2.80, 1 kgr narancs 1.60—2.40, 1 drb citrom 0.16—0.20, 1 kgr füge 4—4.50, 1 kgr dióbél 8 P.

Zöldségfélék: (Közepes felhozatal)

1 kgr burgonya 0.18, 1 kgr szárazbab 0.64—0.82, 1 kgr répa 0.26—0.30, 1 kgr borsó 0.80—1.6, 1 kgr hagyma 0.26—0.32, 1 kgr cékla 0.16—0.24, 1 drb káposzta 0.12—0.20, 1 drb vörös káposzta 0.14—0.20, 1 drb olasz 0.10—0.16, 1 kgr petrezselyem 0.36—0.50, 1 drb karalábé 0.08—0.14, 1 drb zeller 0.10—0.14, 1 drb retek 0.02—0.06, 1 kgr spenót 3—3.50, 1 drb torma 0.10—0.20 P.

Kenyér:

1 kgr egységes 0.46 pengő.

Élőállatok: (Közepes felhozatal)

1 drb szarvasmarha vágó kgr 1—1.20, 1 drb fejőstehén 300—900, 1 drb szopós borjú kgr 1.20—1.40, 1 drb kismalac 18—25, 1 drb igásló 100—600, 1 drb parádéslo 600—900 pengő.

Tejtermékek: (Közepes felhozatal)

1 liter tej 0.32, 1 kgr vaj 4.90—5.90, 1 kgr juhtúró 2.80—3.20, 1 kgr tehéntúró 1.10, 1 kgr tejfél 1.40, 1 kgr sajt 1.90—2 pengő.

Haljék: (Közepes felhozatal)

1 kgr sulyu ponty 1.80—2.50, 1 kgr-on felül 2.50—3.20, 1 kgr hal apró 1.40—1.80 pengő.

Szárnycsok: (Gyenge felhozatal)

L. II., III. oszt. csirke kgr 2.60, hizott liba kgr 3.—, sovány liba kgr 2.10, pulyka kgr 2.10, hizott ruca kgr 2.50, sovány ruca kgr 2.—, 1 drb tojás 0.16—0.17, kgr 3.36 pengő.

Fa árak: (Gyenge felhozatal)

1 kcsesi I oszt. 40, II. oszt. 35, III. oszt. 30 pengő.

Hus árak:

1 kgr marhahús 2.60, növendékmarha 2.70, csirke 2.50, kgr 3.30, tepertő 3.30 pengő kgr-ként.

SPORT

Harminckettedik rendes évi közgyűlését tartja ma a NAC

(Nagyvárad.) Harminckett éve dolgozik a magyar sport egyetemes céljaiért a Nagyvárad Atlétikai Club. Dolgos munka közben köszöntött a reprezentatív egyesületre az immár komoly jubileum, amely az idén összeesik a NAC évi rendes közgyűlésével.

A Bethlen-utca 1. szám alatti klubhelyiségben ma este 7. órakor kerül erre sor. A közgyűlés tárgysorozati pontjai között szerepel a tisztújítás is,

mely elő nagy várakozással tekintenek sportkörökben.

Benfentesek a mai közgyűlést a zöldfehérek jövőjére nézve jelentősnek tudják.

A Nagyvárad Atlétikai Club ezúton is kéri tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjen. Kezds. hogy ebben a sportstílusban fejezzük ki magunkat, pontban 7 órakor.

Vasárnap labdarugóműsora:

Az NB I-ért:

Szeged: SzVSE—Ferencváros, Salgótarján: SalBTC—WMFC, Ujpest: Ujpest—UAC, Kispest: Kispest—DiMÁVAG, Halom-utca Lampart—Szeged, Szolnok: Szolnoki MÁV—Kolozsvar, Hungaria-út: Gamma—MÁVAG, Latorcza-u.: Elektromos—Nagyvárad.

A Nemzeti Sport ez utóbbi mérkőzés időpontját szombatra jelzi. Érdeklődünk ebben az ügyben az illetékeseknél, akik azt a választ adták, hogy minden alapot nélkülöz a mérkőzés szombatra való beharangozása.

Az NB II és NB III minden csoportjában teljes forduló.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Bukaresti kaland** szerdán este filléres helyárrakkal.

— **Becskeréki menyecske** esütörtök este Jurik Julcsival, Dellyvel, Kozmával és Solymossyval kerül színre. Filléres helyárrakkal.

— **Bulla Elma** pénteken premierbérletben, szombaton tisztviselőbérletben és vasárnap este játssza el vendégként az Urilány főszerepét. Mérsékelt felémelt helyárrak. — **Bulla Elma** szombaton délután rendes helyárral a 2000 pengős férfiben, a múlt szezon nagysikerű vigjátékában lép fel. Széleskörűen itt érvényesek.

— **Jurik Ica** vasárnap délután az Angyalt vettem feleségül című bohózatban lép fel legközelebb. Mérsékelt helyárrak.

HETI MŰSORA:

Szerda: **Bukaresti kaland** (filléres helyárrakkal.)

Csütörtökön: **Becskeréki menyecske** (filléres helyár.)

Péntek: **Urilány** (Bulla Elmával).

Szombaton délután: **2000 pengős férfi** (Bulla Elmával).

Szombat este: **Urilány** (Bulla Elmával.)

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 9.

Budapest I.

6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
10.00 Hírek.
10.15 A kassai rádió műsorából.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20 Rácz Lili zongorázik.
11.40 Pakots József elbeszélése.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Korényi Aladár cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Szórakoztató zene.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
15.20 Sthymmel Miklós jazzegyüttese.
16.15 Ruszin hallgatóinknak.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Gécy Barnabás zenekara.
17.40 Mezőgazdasági félóra.
18.05 Ifj. Jahn Antal tangóharmonikaszámai.
18.20 Fehér János Szófia-beszédek.
18.30 A 1. honvédegyalozzred zene-kara

19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

19.30 Carmen dalmű közvetítése az Operaházból.

21.25 Külügyi negyedóra.

21.40 Hírek.

22.15 Rádiózenekar.

23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.

23.25 Rácz Berci cigányzenekara.

24.00 Hírek.

00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

16.15 Szórakoztató zene.

17.45 Zsámboki Miklós gordonkázik.

18.10 Gyorsírótanfolyam.

18.40 A dal mesterei.

19.10 Az 1. honvédegyalozzred zene-kara.

20.00 Hírek.

20.10 Iméczy László tánczenekara.

21.10 Ambrózy Ágoston és Toldalaghy Pál verseiből adnak elő.

21.35 A Carmen III. és IV. felvonása.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapot!

A balatonfüredi orvoshét előadó!

Balatonfüred idej orvoshetén a következők fognak előadásokat tartani: Boros József egyetemi ny. r. tanár, a füredi orvostanács elnöke, Angyán János ny. r. tanár (Pécs), Bakay Lajos e. ny. r. tanár, Barla-Szabó József e. m. tanár, Duzár József e. ny. r. tanár (Pécs), Baráth Jenő, e. m. tanár, Fornét Béla e. ny. r. tanár (Debrecen), Hainiss Elemér e. ny. r. tanár, Hattya György e. ny. r. tanár (Szeged), Matolay György e. ny. r. tanár, Margitay Becht Endre e. m. tanár, Neuber Ede e. ny. r. tanár, Novák Ernő e. ny. r. tanár (Kolozsvar), Nagy Géza e. rk. tanár (Kaposvár), Schmidt Ferenc e. c. rk. tanár (Balatonfüred) és Varga Lajos e. ny. r. tanár (Kolozsvar). Az orvoshét május 15—21-én lesz. Jelentkezni lehet a balatonfüredi fűrdőkormányzatán.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó Szőlőtelep-utca 17. számú ház. Érdeklődni ugyanott. 239

Háromszobás, öszi komfortos magánház minden elfogadható árban eladó. Péter-u. 14. 235

Ötholdas szülő, 4 szobás fürdőszobás azonnal beköltözhető lakással eladó. Cim a kiadóban. 202

Rózsafaháló különlegesen szép, ágybetétekkel és két klubfotel, kitűnő állapotban eladó. Cim a kiadóban. 241

Eladó Berettyóújfaluban jömenetű vendéglőház jogfolytonossággal, berendezéssel 30.000 pengőért. Értekezni Popovics ingatlanközvetítő irodában, Szent János-u. 6. Telefon 15—67. 238

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilágyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60. színes nyomással ára 2 pengő.

Hilánfélle

Elcserélném Perényi püspöki-ut 17. számú ajtó 4. alatt levő szoba, konyha mellékhelyes lakásomat, villany, víz van, a város bármely részére vasutas, vagy tisztviselő kisebb lakásával. 240

Kis szobát keresek udvartakarításért és virágoskert gondozásáért, Florekne, Össi-telep, Bessenyei-u. 2. 237

MAGYAR SZEMLE könyvek kedvezményes áron eladók. Cim a kiadóban. 993

Állást nyec

Keresünk azonnali belépésre gépész-kovácsot, aki motor kezeléshez is ért. Gróf Keglevich gazdasága, Nagycsáköpuszta, Nagyléta. 232

Elveszett

Elveszett drótszörű fehér, fekete, barna foltú kutya, Zsazsa névre hallgat. Kérem a megtalálót, jutalom ellenében Lovas-u. 6. alá hozni. 242

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelőszerkesztő:

Dr. Paál Árpád

Felolós kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.